

Civil ulydighed

Man kalder det *civil ulydighed*, når en person overtræder loven under henvisning til moralske værdier, som vedkommende sætter over borgerens pligt til at følge loven. *Suffragetter* var kvinder, som i starten af det 20. århundrede brugte voldelige protestaktioner for at sikre kvinders stemmeret. I USA var starten til afroamerikanernes antiracistiske borgerrettighedsbevægelse i 1950'erne, da den afroamerikanske kvinde Rosa Parks insisterede på at blive siddende på en plads i bussen, der var forbeholdt hvide som led i sydstaternes segregationspolitik, og blev arresteret af politiet. Senere måtte kvinder på militant vis gå i aktion for retten til selv at bestemme over deres krop og beslutte, om de ville sætte et barn i verden. Kvinders frigørelse, fri abort og større ligestilling mellem farvede og hvide i USA er eksempler på landvindinger som er opnået gennem civil.

I de senere år vælger mange almindelige mennesker i vestlige lande at gå uden om de statslige politikker og undertiden i strid med lovgivningen at hjælpe flygtninge uden lovligt ophold. De føler et personligt ansvar og har undertiden udvist civil ulovlighed. Hensynet til et overordnet menneskeligt princip kommer i deres øjne til at stå over en lov, muligvis vedtaget ud fra rene populistiske hensyn og muligvis i strid med internationale konventioner. De har ikke set på flygtningen eller indvandrere som *anderledes mennesker*, men blot som *mennesker*. Deres drivkraft er grundlæggende principper om menneskerettigheder og individets ukrænkelighed. Det gælder menigmand, som giver husly til udvisningstruede flygtninge, præster, der lukker flygtninge ind i kirker, aktivister, som går i brechen for indvandrere og flygtninge.